

Nr 46.

Ankom till Riksdagens kansli den 4 maj 1910 kl. 1 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 10, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Konungen med begäran om utredning rörande lämpligaste medlen att motarbeta alkoholmissbruket i Sverige.

Uti en inom Första kammaren väckt motion, nr 43, har herr *Hildebrand* föreslagit, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande de lämpligaste medlen att motarbeta alkoholmissbruket i vårt land samt därvid särskildt låta utredningen omfatta *dels* totalförbudets innebörd och antagliga konsekvenser i olika hänseenden och *dels* innebörden och de antagliga konsekvenserna af redan framställda eller andra förslag till genomgripande reformering af bestämmelserna rörande alkoholhaltiga dryckers utskänkning och utminuterung.»

I afseende på motiveringen till det framställda förslaget tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Öfver densamma har Första kammarens första tillfälliga utskott afgifvit följande yttrande:

»Utskottet delar fullständigt motionärens mening, att en omfattande utredning af de olika spörsmål, som tillhopa utgöra *nykterhetsfrågan*, är af behovet påkallad, helst som det nu gäller att lägga en annan grund för nykterhetsarbetet än den, som 1855 års lagstiftning angifver; och vill utskottet i detta sammanhang erinra att, på grund af skrifvelse från förra årets Riksdag, en kommitté redan har under utredning

*Första kam-
marens ut-
skotts yt-
rande.*

frågan om det allmännas frigörande från ekonomiskt beroende af från rnsdryckshandteringen härflytande medel. Ej blott bland de organiserade nykterhetsvännerna utan äfven i de flesta andra kretsar framträder den uppfattningen allt starkare, att samhället kraftigare än hittills måste bekämpa alkoholmissbruket med dess skadliga, ofta fördärfbringande följder icke allenast medelst ökad upplysning utan också genom mera restriktiva åtgärder; och är det egentligen angående den olika beskaffenheten och graden af dessa senare, som meningsskiljaktigheter råda. Vid hvarje riksdag föreligga också reformförslag i stort antal; men det ställer sig under nuvarande förhållanden mycket svårt, om ej omöjligt, att kunna öfverblicka deras ställning till hvarandra och till frågan i dess helhet. En rationell behandling af hithörande frågor förutsätter utan tvifvel, att utvecklingslinjerna blifvit klarlagda genom en utredning.

Gifvetvis bör denna utredning ej bindas vid det i motionen framlagda programmet, hvilket ju också af motionären betecknas blott som ett utkast. Utskottet anser det dock vara uppenbart, att utredningen i första rummet bör omfatta frågan om *totalförbud*; och finner utskottet det vara af största vikt, att en ingående utredning verkställes för att kunna utröna, huruvida och på hvad sätt denna i hela landets förhållanden djupt ingripande fråga kan lösas. Utskottet, som antager, att denna fråga säkerligen kommer att kräfvä den jämförelsevis längsta tiden och erfordra den grundligaste utredningen, anser vidare, att utredningen bör omfatta äfven andra spörsmål i nykterhetsfrågan, och detta så mycket hellre som snart sagdt alla förespråkare för totalförbud ju dock tänkt sig en längre öfvergångstid för dess genomförande.

Beträffande formerna för utredningens anordnande vill utskottet, då utredningen i sin helhet måste kräfvä en afsevärd tid, framhålla önskvärdheten däraf, att allt reformarbete på detta område ej må behöfvä afstanna under utredningstiden. För att vinna detta mål torde en del frågor af praktisk betydelse kunna upptagas och blifva föremål för specialutlåtanden. Genom en sådan arbetsfördelning skulle möjlighet vinnas för Riksdagen att relativt snart kunna erhålla speciella reformförslag till afgörande, utan den nu förefintliga risken att dessa blifva lidande af brist på konsekvens och planmässighet.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa, att Första kammaren för sin del beslutar, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande

de lämpligaste medlen att motarbeta alkoholmissbruket i vårt land samt därvid särskildt låta utredningen omfatta *dels* totalförbudets innebörd och antagliga konsekvenser i olika hänseenden och *dels* innebörden och de antagliga konsekvenserna af redan framställda eller andra förslag till genomgripande reformering af bestämmelserna rörande alkoholhaltiga dryckers utskänkning och utminuteri.

Första kammaren har godkänt denna utskottets hemställan med följande tillägg: »äfvensom för Riksdagen framlägga de förslag, till hvilka utredningen kan föranleda»; härefter har ärendet öfverlämnats till Andra kammaren, som hänvisat detsamma till förberedande behandling af sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet, som nyligen haft att yttra sig öfver ett alldeles likalydande yrkande, framställt i motion nr 205 inom Andra kammaren, har i sitt då afgifna utlåtande (nr 3) anfört bland annat följande:

*Andra kam-
marens ut-
skotts ytt-
rande.*

»Den rätta begränsningen för ifrågavarande utredning synes därför utskottet vara den, som gör sig själf i och med det att såsom utredningens uppgift bestämmes att undersöka frågan om totalförbudet. De partiella frågor, som under utredningens fortgång visa sig, på något af ofvan angifna sätt, omedelbart höra samman med frågan om totalförbud, falla naturligen under ifrågavarande utredning, utan att detta behöfver uttryckligen påpekas; de frågor åter, som icke stå i detta förhållande till frågan om totalförbud, men likväl af särskilda skäl finnas böra indragas under utredningen om totalförbud, kunna utan svårighet af vederbörande föras dit. Men däremot synes utskottet ingenting vunnit med att därutöfver på förhand förklara, att *alla* förslag, som syfta till reformering af bestämmelserna angående utskänkning och utminuteri af alkohol, ovillkorligen skola indragas under samma utredning.»

Den 9 sistlidne april biföll Andra kammaren utan votering utskottets på denna motivering stödda hemställan, hvilken utskottet — då sedan dess ingenting inträffat, som skulle kunna föranleda kammaren att frångå sitt då fattade beslut — nu återupprepar; och får utskottet sålunda i anledning af herr Hildebrands förevarande motion hemställa,

att Andra kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det Kungl. Maj:t ville låta utreda, under

hvilka förhållanden rusdryckshandteringen i riket må kunna så regleras, att, efter lämplig öfvergångstid, all försäljning, tillverkning och införande i riket af vin, brännvin, sprit, likörer och därmed likställda varor samt öl och andra maldrycker med mera än tre procents alkoholhalt till annat än medicinskt, tekniskt och vetenskapligt ändamål må vara förbjudna, samt för Riksdagen framlägga denna utredning jämte de förslag, densamma kan föranleda.

Stockholm den 3 maj 1910.

På utskottets vägnar:

KNUT KJELLBERG.
